

Notat vedrørende Brit Milah (jødisk drengeomskæring)

November 2017

Introduktion

Brit Milah, den jødiske dreng omskæring, er for jøder en glædelig begivenhed. Ritualen er i betydning sammenlignelig med barnedåben, hvor barnet får sit navn og indlemmes i fællesskabet. Det er et af de mest centrale religiøse ritualer i jødedommen og en hjørnesteen i jødisk identitet og selvforståelse.

Stort set alle jøder opfatter omskæringen som en positiv identitetsmarkør, som de selv er glade for at være omfattet af. Dette gælder også for sekulære jøder.

Brit Milah er for jøder et positivt tegn på, at drengens familie ønsker at være en del af den jødiske historie. Ritualen opfattes af samme grund som en festlig begivenhed i den jødiske familie. Selvom der er tale om et religiøst bud, er det langt fra kun religiøse jøder, der tilvælger dreng omskæring. Også for langt de fleste sekulære jøder har omskæringen stor og positiv identitetsbærende betydning.

Brit Milah har været praktiseret problemfrit i Danmark i de 400 år, der har levet jøder i Danmark. Dette er gået hånd i hånd med den vellykkede 400 år gamle dansk-jødiske integrationshistorie. Når denne integrationsproces er forløbet så gnidningsfrit og forbilledligt, skyldes det ikke mindst den gensidige tillid og respekt mellem staten og den jødiske minoritet.

Hvis et så essentielt og identitetsbærende religiøst ritual som Brit Milah forbydes, vil det slå dybe skår i tilliden. Samtidig vil de jøder, der ønsker at bevare en stærk jødisk identitet og give denne videre til de kommende generationer, få meget svært ved at udleve dette i Danmark.

Debatten om Brit Milah er desværre præget af mange myter og misforståelser. En udbredt myte er, at der findes et ritual, som kan erstatte omskæringen, nemlig det såkaldte "Brit Shalom". Dette er et ritual, der er opfundet af omskæringsmodstandere med det formål at retfærdiggøre ideen om et forbud mod dreng omskæring. Som danske jøder finder vi det stærkt ubehageligt, at andre forsøger at belære os om vores kultur, tro og religionsdyrkelse. (Læs mere om myten om "Brit Shalom" nedenfor).

Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at ønsket om et forbud eller en aldersgrænse ikke kommer inde fra det jødiske samfund (eller fra andre religiøse samfund, der praktiserer rituel dreng omskæring).

Nedenfor gennemgås de aspekter, som har været anført i debatten om rituel jødisk omskæring af drenge i de seneste år, herunder den religiøse baggrund, den medicinske kontekst, de juridiske aspekter, etiske overvejelser samt tilbagevisning af tre af de hyppigst fremførte usandheder i den danske debat.

Den religiøse baggrund

- I 1. Mosebog, kapitel 17, findes udgangspunktet for denne tradition: *"Dette er min pagt med dig og dine efterkommere, som I skal holde: Alle af mandkøn hos jer skal omskæres. v11 I skal lade jeres forhud omskære, og det skal være tegn på pagten mellem mig og jer. v12 Otte dage gammel skal hver dreng hos jer omskæres, slægt efter slægt."*
- Omskæring er et identitetstegn for jøder. Det er et tegn på, at familien ønsker at være en del af den jødiske historie såvel i fortid som i fremtid. Omskæring er en hovedhjørnesteen for langt størstedelen af det jødiske folk (mænd) i verden, og det samme gælder også for jøderne i Danmark.

Selve ritualet

- Brit Milah foretages altid i fuldstændig overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens og Styrelsen for Patientsikkerheds regler og retningslinjer.
- Den jødiske drengeskæring finder sted på ottende-dagen efter fødslen. Selve indgrebet varer få sekunder og forløber uden problemer.
- Ceremonien foregår som regel i hjemmet. Nogle gange med mange gæster, nogle gange kun med deltagelse af forældrene og/eller den nærmeste familie. Såvel kvinder som mænd deltager i ceremonien.
- Forud for ceremonien undersøges drengen af den tilstedeværende læge, der ligeledes journalfører før og efter indgrebet. Journalen gemmes i 10 år.
- Brit Milah sker ved en almindeligt anerkendt metode, der sikrer, at det alene er forhuden, der fjernes. Ritualet tager få minutter (selve omskæringen tager få sekunder).
- Mohel (den særligt uddannede person, der foretager Brit Milah) fører tilsyn med barnet i samarbejde med lægen.

Den medicinske kontekst

- Ingen seriøse studier viser, at ikke-medicinsk drengeskæring af raske drenge under ordnede og hygiejniske forhold i spædbarnsalderen har negative konsekvenser for sundhed eller seksualitet senere i livet.
- Inden for det seneste år er der udkommet tre videnskabelige oversigtsstudier, heriblandt et i Danish Medical Journal, som samstemmende viser, at der ikke er forskel på omskårne og uomskårne mænds oplevelse af sex.
- Omskæring kan i nogle tilfælde have medicinske og sundhedsmæssige fordele. Blandt fordelene kan nævnes, at omskæring kan nedsætte risikoen for hiv, peniscancer, betændelsestilstande og herpes samt risikoen for HPV hos den omskåredes kvindelige partnerⁱ.
- Da Brit Milahs formål ikke er medicinsk, er det imidlertid irrelevant at stille krav om medicinske fordele. I fraværet af nævneværdige sundhedsrisici adskiller Brit Milah sig ikke fra andre valg, forældre træffer for deres børn.
- Rituel omskæring kan også indebære risici. Risiciene i forbindelse med Brit Milah er dog minimale, hvilket blandt andet understreges af, at ikke en eneste af de 65 anmeldelser vedrørende omskæring, Patientforsikringen modtog mellem 1996 og 2012, omhandlede Brit Milah.
- Sundhedsstyrelsens notat om drengeskæring konkluderer: "Det er Sundhedsstyrelsens vurdering, at der ikke er tilstrækkelig sundhedsfaglig dokumentation til generelt at anbefale

omskæring af drengébørn. Samtidig er der ikke sådanne risici ved indgrebet, når det foretages korrekt og af kompetente læger, at styrelsen finder anledning til at anbefale et forbud af rituel omskæring af drengébørn.”ⁱⁱ

- Omskæring af større drenge og voksne mænd er forbundet med en højere risiko for komplikationer end omskæring af spæde drenge. Dette bekræftes af flere videnskabelige undersøgelser, blandt andet et dansk studie udført på Rigshospitalet i 2013. Når omskæring sker kort efter fødslen og i overensstemmelse med sundhedsmyndighedernes retningslinjer, er risikoen for komplikationer generelt særdeles lav, og alvorlige komplikationer forekommer yderst sjældent.

-

Juridiske aspekter

- Brit Milah i Danmark foregår altid inden for rammerne af Sundhedsstyrelsens og Styrelsen for Patientsikkerheds retningslinjer.
- Der er juridisk konsensus både i Danmark og internationalt om, at Brit Milah hører ind under og er beskyttet af national og overnational lovgivning vedrørende religionsfrihed og forældres ret til at videregive deres tro og livsanskuelse til deres børn samt børns ret til at blive opfostret inden for deres families religion og kultur.
- Omskæring af drenge er ikke forbudt i et eneste land i verden, og alene derfor taler meget for, at et forbud/en aldersgrænse for omskæring *ikke* er at betragte som et legitimt formål og en nødvendighed i et demokratisk samfund.
- Der er en betydelig risiko for, at et forbud mod rituel omskæring af drengébørn vil stride mod religionsfrihedsretten i den danske grundlov set i sammenhæng med den Europæiske Menneskerettighedskonvention, da et forbud vil være ikke-proportionalt i forhold til, hvilke beslutninger forældre ellers frit kan træffe på deres barns vegne.
- FN's særlige rapportør vedrørende tros- og religionsfrihed, Heiner Bielefeldt, fremlagde i august 2015 en rapport for FN's generalforsamling, hvor han utvetydigt vurderer, at drengelemskæring som religiøst ritual falder ind under forældrenes ret til at praktisere deres religion, samt videregive deres tro og livsanskuelse til deres barn og indvie barnet i religionen.
- Jødiske forældre giver frivilligt og informeret samtykke til Brit Milah, som således opfylder de almindelige danske lovkrav til informeret samtykke, da det er forældrene, der kan give samtykket.
- Danmarks nabolande, Norge, Sverige og Tyskland, har hver især stadfæstet retten til rituel drengelemskæring som en del af religionsfrihedsretten.

Ethiske overvejelser

- Samfundet accepterer, at forældre træffer en lang række direkte og indirekte beslutninger på deres barns vegne, som utvivlsomt vil få livsvarige og irreversible konsekvenser for barnet. Selv

beslutninger, der bevisligt er til direkte skade for barnet – en kategori, Brit Milah ikke hører ind under – overlades til forældrenes frie og personlige valg.

Hyppigt fremførte usandheder om dreangeomskæring

”Brit Shalom”

Omskæringsmodstandere peger ofte på, at en ganske lille gruppe amerikanske jøder anvender alternativer til omskæring, såkaldt ”Brit Shalom”, for eksempel ”prikning” i forhuden eller andre ritualer, hvor barnet bydes velkommen med bøn eller lignende, men uden omskæring.

Omskæringsmodstandere postulerer, at ”Brit Shalom” er et fyldestgørende alternativ til Brit Milah. Jødiske samfund verden over kender ikke til denne fremgangsmåde som et alternativ. ”Brit Shalom” er ikke et alternativ til rituel omskærings karakter af at være en grundlæggende identitetsmarkør og en religiøs og kulturel hjørnesteen i det at være jøde.

”Brit Shalom” er opfundet med det formål at retfærdiggøre ideen om et forbud mod omskæring. Ritualet praktiseres af forsvindende få, selv i USA, hvor det stammer fra, og intet tyder på, at det er en praksis i vækst. En rundspørge viser, at stort set ingen på Intact-foreningens liste over dem, der tilbyder ritualen, benytter det eller overhovedet kender til det. ”Brit Shalom” er et ukendt fænomen blandt jøder.

Sammenligning af dreangeomskæring og FGM

Dreangeomskæring hverken kan eller bør sammenlignes med FGM (”female genital mutilation”). WHO har i en årrække bekæmpet FGM de steder i verden, hvor det praktiseres. Alle sundhedsprofessionelle, der arbejder med området, ved, at langt de fleste FGM’er er farlige og stærkt sundhedsskadelige indgreb, der har livsvarige, invaliderende konsekvenser for pigerne/kvinderne.

Desuden er der den forskel, at FGM udføres med det specifikke formål at dæmpe sexlyst og seksuel nydelse. Dette formål eksisterer ikke i forbindelse med den jødiske dreangeomskæring, og som undersøgelser viser, påvirkes seksualiteten ikke negativt af rituel dreangeomskæring (se ovenfor).

Fejlagtige juridiske tolkninger af FN’s Børnekonvention og Bioetikkonventionen

I omskæringsdebatten ses jævnligt, at forskellige internationale konventioner o.l. inddrages som belæg for, at dreangeomskæring under nugældende (international) lov allerede er ulovligt. Men konventioner, der ikke omhandler dreangeomskæring, og hvor det af forarbejder, intention og formålsforklaring tydeligt fremgår, at sigtet er et andet, kan ikke benyttes som argument for at svække retten til dreangeomskæring.

Når der i FN’s Børnekonvention omtales ”traditionsbundne ritualer, der er skadelige for børns sundhed” (artikel 24, stk. 3) er intentionen at beskytte mod FGM, ikke dreangeomskæring.

Ligeledes retter intentionen i Europarådets Konvention om Menneskerettigheder og Biomedicin, ofte omtalt som Bioetikkonventionen, sig ikke mod omskæring, og enkeltstående formuleringer fra denne konvention kan ikke danne juridisk grundlag for at rejse tvivl om retten til dreangeomskæring.

Afsluttende bemærkninger

På verdensplan er dreng omskæring ikke kun udbredt blandt jøder, men også blandt mange andre befolkningsgrupper. Ca. en tredjedel af alle mænd i verden er omskåret, herunder mere end 50% af USA's mandlige befolkning. Omskæring er således et helt normalt indgreb mange steder i verden.

Området er allerede velreguleret i Danmark i form af Sundhedsstyrelsens og Styrelsen for Patientsikkerheds regler og retningslinjer, og myndighederne griber ind over for overtrædelser. Snarere end et forbud kunne Danmark lade sig inspirere af vores nabolande, hvor man har valgt at stadfæste retten til ikke-medicinsk dreng omskæring som en del af religionsfrihedsretten.

ⁱ <http://www.cps.ca/documents/position/circumcision#ref32>

ⁱⁱ <http://www.sst.dk/~media/92A1A9B3C9E34F22A855659470CD81FE.ashx>